

Zarządzenie
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 14 marca 2024 r.

w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Stara Dębina”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Stara Dębina”, zwanego dalej rezerwatem.

§ 2. 1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie starodrzewu dębowego, występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego na północnej granicy jego zasięgu.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) zachodzenie naturalnych procesów ekologicznych w ekosystemach leśnych,
- 2) położenie rezerwatu na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Knyszyńska”;
- 3) położenie rezerwatu w Parku Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej im. prof. Witolda Sławińskiego;
- 4) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006;
- 5) położenie rezerwatu w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003;
- 6) położenie rezerwatu na gruntach własność Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Supraśl;
- 7) graniczenie rezerwatu z drzewostanem użytkowanym gospodarczo.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Obszar ochrony czynnej obejmuje cały rezerwat.

§ 5. Określenie działań ochronnych w rezerwacie, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

p.o. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
Dorian Kozłowski
/podpisano elektronicznie/

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 14 marca 2024 r.**

**IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA ISTNIEJĄCYCH I
POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW NA
OBSZARZE REZERWATU**

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1	Geograficznie obce gatunki roślin - przymiotno białe <i>Erigeron annuus</i> oraz niecierpek drobnokwiatowy <i>Impatiens parviflora</i> .	Pozostawienie do naturalnej sukcesji. Zachowanie zacienionego i wilgotnego mikroklimatu wnętrza lasu pozwoli na uniknięcie rozprzestrzeniania się roślin.
2	Masowy pojaw owadów folio-kambio- i ksylofagicznych dębu.	W wypadku wykrycia masowego pojawu owadów oraz znaczącego ich oddziaływania zlecenie monitoringu mającego na celu stwierdzenie czy i w jakim stopniu gradacja owadów powoduje zagrożenie dla zachowania przedmiotów ochrony.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
3	Penetracja terenu rezerwatu przyrody. Zaśmiecanie terenu.	Kontrole Straży Leśnej, szczególnie w okresie natężenia ruchu turystycznego. Prowadzenie akcji informacyjnych i edukacja społeczeństwa. Zbieranie śmieci.
4	Niszczenie oznakowań i infrastruktury rezerwatu. Niewidoczna granica rezerwatu przyrody.	Bieżące naprawy i uzupełnienia infrastruktury i oznakowań. Utrzymanie czytelnego oznaczenia granic rezerwatu przyrody.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
brak		
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
brak		

**Załącznik nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 14 marca 2024 r.**

**DZIAŁANIA OCHRONNE NA OBSZARZE OCHRONY CZYNNEJ, Z PODANIEM RODZAJU, ZAKRESU I
LOKALIZACJI TYCH DZIAŁAŃ**

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja ¹
1 ²	Zachowanie wartości przyrodniczych.	Pozostawienie do naturalnej sukcesji.	Obszar rezerwatu.
2	Monitoring owadów folio- kambio- i ksylofagicznych dębu.	1. Coroczne wykładanie w kwietniu lub maju dębowych gałęzi pułapkowych w ilości 1,5 na 1ha (łącznie 50 gałęzi pułapkowych) równomiernie na całym obszarze. Usuwanie ich przed końcem marca następnego roku. Dokonanie oceny stopnia zasiedlenia gałęzi przez szkodniki i porównanie z wynikami lat poprzednich. 2. Wykonanie ekspertyzy i wprowadzenie ochrony dębu wg. wskazań w niej zawartych.	Obszar rezerwatu.
3	1. Skanalizowanie ruchu turystycznego. 2. Zbieranie śmieci. 3. Edukacja w zakresie ochrony lokalnej przyrody skierowana głównie do dzieci i młodzieży, a także do wybranych grup społecznych dorosłych.	1. Kontrole Straży Leśnej, szczególnie w okresie natężenia ruchu turystycznego. W miarę potrzeb. 2. 3. W miarę potrzeb.	Obszar rezerwatu.
4	1. Odnowienie granic rezerwatu zieloną farbą. i renowacja tablic urzędowych i informacyjnych. 2. Bieżące naprawy infrastruktury oraz dróg i uzupełnianie infrastruktury i oznakowań.	1. 2.W miarę potrzeb.	Obszar rezerwatu.

¹ wg Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Supraśl na lata 2016-2025

² Każdy punkt określony w tabeli nr 2 odpowiada chronologicznemu punktowi wskazanemu w tabeli nr 1 dotyczącej identyfikacji zagrożeń.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie (Dz.U. z 2023r. poz. 1336, 1688 i 1890), dalej: ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Stara Dębina” został sporządzony na okres 20 lat zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu. Projekt tego planu został sporządzony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody z uwzględnieniem zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat przyrody „Stara Dębina” leży w części pokrywającej się z obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003, który funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 ze zm.) dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 8 lutego 2024 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska PLB200003 i specjalnym obszarem ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006 wyznaczonym Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Knyszyńska PLH200006 (Dz.U. 2021 poz. 473), dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006, zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 4 lutego 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006 zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 1 kwietnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006.

Wskazane powyżej plany zadań ochronnych ujęły obszar przedmiotowego rezerwatu przyrody, w związku z czym niniejszy plan nie uwzględnia zakresu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody. Projekt zarządzenia powstał w wyniku konieczności ustalenia Planu Ochrony dla tego obszaru.

Rezerwat przyrody „Stara Dębina” został utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 29 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1988 r. Nr 5, poz. 47 z późn. zm.). Obecnie rezerwat przyrody funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 30

marca 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Stara Dębina” (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2015 r. poz. 995). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie starodrzewu dębowego, występującego na siedlisku lasu mieszanego oraz stanowisk dębu bezszypułkowego na północnej granicy jego zasięgu.

Rezerwat przyrody „Stara Dębina” obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa będących w zarządzie Nadleśnictwa Supraśl, o łącznej powierzchni geometrycznej 33,54 ha wyliczonej na podstawie współrzędnych punktów załamania granicy obszaru w układzie PL-1992, położony na terenie gminy Szudziałowo, w powiecie sokólskim, w województwie podlaskim.

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze rezerwatu w planie ochrony nie wskazano obszaru ochrony ścisłej oraz obszaru ochrony krajobrazowej. Nie wskazano również obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa w rezerwacie oraz miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza w rezerwacie. Udostępnienie obszaru rezerwatu w tych celach może mieć w przyszłości miejsce na podstawie stosownych zarządzeń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 10, 13, 15, 17, 18, 21 i 23 ustawy o ochronie przyrody bądź w drodze indywidualnych zezwoleń wydawanych na podstawie art. 15 ust. 4 lub 5. Ponadto nie wprowadzono ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szudziałowo, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu oraz wskazań do zmian w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szudziałowo, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego dotyczącego eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych na obszarze rezerwatu.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Stara Dębina”, zgodnie z art. 45a cytowanej ustawy o ochronie przyrody, przekazano do zaopiniowania w trybie roboczym Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska. Zgłoszone uwagi zostały uwzględnione w niniejszym projekcie.

Celem zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowywaniu przedmiotowego dokumentu, zgodnie z przepisami Rozdziału 3 Działu III ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku obwieszczeniem z dnia 21 lutego 2023 r., znak: WPN.6202.2.2023 zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów ochrony dla rezerwatów przyrody: „Surążkowo” i „Stara Dębina” informując o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie planów, w tym zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektów planów oraz z projektami planów, a także zgłaszania do nich wniosków i uwag w terminie 21 dni od daty ogłoszenia.

Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz w siedzibie Urzędu Gminy Supraśl i Szudziałowo, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Białymstoku, Starostwa Powiatowego w Sokółce, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Nadleśnictwa Supraśl. We wskazanym terminie wpłynęły uwagi do przedmiotu postępowania, które częściowo zostały uwzględnione przy dalszym postępowaniu RDOŚ w Białymstoku. Następnie obwieszczeniem z dnia 12.12.2023 r. znak: WPN.6202.2.2023 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku zawiadomił o wyłożeniu do konsultacji projektu zarządzenia w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Surażkowo” i „Stara Dębina” możliwości zgłaszania uwag i wniosków do wskazanego projektu oraz pełnej dokumentacji sprawy dostępnej do wglądu w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w terminie 21 dni od daty ogłoszenia. Przedmiotowe obwieszczenie zostało zamieszczone w prasie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Urzędu Gminy Supraśl i Szudziałowo, w siedzibie Starostwa Powiatowego w Białymstoku, Starostwa Powiatowego w Sokółce, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku oraz Nadleśnictwa Supraśl. W wyznaczonym czasie nie wpłynęły uwagi lub wnioski do przedmiotu postępowania.

Projekt zarządzenia został skonsultowany z Generalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, Nadleśnictwem Supraśl i Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Białymstoku.

W myśl art. 19 ust. 2 ww. ustawy o ochronie przyrody projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Stara Dębina” został przekazany za pośrednictwem platformy E-PUAP do Rady Gminy Szudziałowo celem zaopiniowania. Rada Gminy nie zajęła stanowiska w ustawowym terminie w związku z czym, zgodnie z art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) przyjęto, że zaopiniowała w całości pozytywnie przedłożony projekt.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy o ochronie przyrody, został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190 t.j.) został uzgodniony z Wojewodą Podlaskim.